

ІНФОРМАЦІЯ, ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ТА ВІРТУАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ФАКТОРИ ЗМІН ДУХОВНО-КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ЛЮДИНИ

В статті обґрунтовується теза про те, що інформатизація сучасного культурного простору задає суспільству новий розмах циркуляції інформації, обумовлює новий спосіб життя і пред'являє людині нові вимоги. Інформатизація призводить не тільки до збільшення обсягу інформації, створення локальних і глобальних систем та мереж, баз даних і знань, але і до формування нової духовно-культурної формації сучасного людського суспільства.

Ключові слова: інформація, інформатизація культурного простору, віртуалістика, віртосфера, віртуальна комунікація.

Основним об'єктом людської діяльності в умовах сучасного суспільства, яке визначають як інформаційне, є обмін інформацією. Вільна циркуляція інформації у суспільстві має всі шанси стати найважливішим фактором економічного, національного й особистісного розвитку людської цивілізації на сучасному етапі.

Особливістю сучасної соціокультурної ситуації є зростання ролі інформації, що мислиться результатом взаємодії двох процесів, які розвиваються паралельно: постійного збільшення обсягів інформації й удосконалення технології її нагромадження і поширення.

Багатоаспектність феномена інформації, складність і суперечливість її природи, різноманіття сторін, властивостей і зовнішніх проявів привертають пильну увагу представників різних природних, технічних, гуманітарних і суспільних наук, у тому числі, культурологів, соціологів, філософів, дослідників соціальних комунікацій. Величезне збільшення кількості публікацій у галузі теорії інформаційного пізнання природи й суспільства свідчить на користь актуальності її вивчення.

На думку дослідників, які займаються аналізом сучасних гуманітарних проблем, інформація – це є загальнолюдська культурна, тобто універсальна, цінність, стійко затребувана суспільством. Вона трактується і як основа людського знання, і як соціальний інститут, який організує систему духовних цінностей. Основна властивість живої матерії – сприймати і зберігати інформацію; тому людина, встановлюючи з іншими людьми певні відносини, свідомо і творчо використовує, перетворює світ інформації, способи її одержання, збереження і передачі, вступає в інформаційні відносини. Форма

інформаційних зв'язків є основою життєдіяльності і характеризується потребою людини в знаннях, підтримується її природженою допитливістю. [1; 57]

Інформатизація сучасного культурного простору задає суспільству новий розмах циркуляції інформації, що обумовлює новий спосіб життя і пред'являє людині нові вимоги. Інформатизація призводить не тільки до збільшення обсягу інформації, створення локальних і глобальних систем і мереж, баз даних і знань, але і до формування нової культурної формації.

В 90-х роках минулого століття відбувся вибухоподібний розвиток мережі Інтернет і пов'язаних з ним нових комунікаційних технологій. Інтернет перетворюється на «віртуальну державу» зі своєю власною «кіберкультурою», територією і населенням, що не залежить від національних чи політичних кордонів. Принаймні, якщо Інтернет поки ще не «віртуальна держава», то проекти створення «віртуальних держав» усередині нього можна визнати цілком успішними. [4; 29]

Існує думка, що комп'ютер є інтелектуально-інформаційним аналогом людини, тому що він моделює різні види розумової діяльності, оперує складними видами інформації. Людина активно впливає на комп'ютерну систему, використовуючи її як знаряддя праці, осягає її можливості, удосконалює її. Але це тільки одна сторона взаємодії. Друга сторона взаємодії виражається в тому, що людина, працюючи з комп'ютерними системами, випробує на собі їх вплив. Взаємодія між людиною і комп'ютером – це, насамперед, відносини між думаючою, здатною до почуттів, наділеною волею, свідомістю, свободою, можливістю творчості істотою і неживим, одностороннє раціональним пристроєм, який людина сама винайшла і продовжує удосконалювати. Цьому пристрою недоступна на сьогоднішній день сфера почуттєвого сприйняття: дотик, нюх (хоча проводяться дослідження, спрямовані на те, щоб «навчити» комп'ютер відтворювати й уловлювати запахи), палітра людських почуттів і настроїв, цілеспрямованість (мета комп'ютеру ставиться ззовні). Тільки в сукупності людина, яка взаємодіє з комп'ютером, і комп'ютер у глобальній інформаційній мережі утворюють цілісну єдину систему.

Цей рід інформаційного впливу визначається сьогодні як віртуальна комунікація. На базі вивчення феномена віртуальної комунікації в сучасній науці формується нова міждисциплінарна галузь, що називає себе віртуалістикою.

В результаті утворення комп'ютерної віртуальної реальності виникає новий глобальний рівень соціальної спільноти, що отримав назву віртосфери, структура якої визначається наявністю комунікаційних, інформаційних, науково-технічних, соціальних віртуальних взаємодій. У результаті появи

віртосфери вся система комунікаційних дій і відносин, а також ресурси, що накопичуються в результаті загальної людської комунікації, пов'язуються в єдину глобальну структуру.

Паралельно з цим виникає і новий тип соціального індивіда – Homo virtualis, тобто людини, орієнтованої на віртуальність. Homo virtualis є творцем, носієм і споживачем віртуальної культури. Соціальні і культурні потреби цієї людини задовольняються у віртуальному світі, де вона працює, вчиться, відпочиває, спілкується, одержує інформацію і задоволення. [2], [3]

Таким чином, основний вектор розвитку світової цивілізації на початку XXI ст. знаходиться в сфері становлення інформаційної сфери. Для провідних країн світового співтовариства процес формування інформаційного суспільства вже є реальністю, для інших – орієнтиром розвитку. Цей процес ґрунтується на загальних для всіх країн інформаційно-комунікаційних технологіях.

Мережна комунікація істотно змінює темпи духовно-культурного життя суспільства, піддає певній зміні культурний світ людини. Так, наприклад, програми комп'ютерного перекладу сприяють подоланню мовного бар'єру, програми створення музичних творів прискорюють їх появу, програми комп'ютерної графіки надають величезні можливості для художньої творчості, комп'ютерні мультимедійні енциклопедії і словники розширюють світогляд, тощо.

Віртуальна комунікація як різновид значеннєвої комунікації розвивається паралельно з появою нових комунікаційних середовищ. Її політимчасовість і полібітійність дає можливість учасникам комунікації одночасно бути присутнім у різних комунікаційних актах, у тому числі, під різними обличчями. Це дозволяє освоювати віртуальний простір багатоаспектно.

В результаті утворення комп'ютерної віртуальної реальності виникає новий глобальний рівень соціальної спільноти, структура якої визначається наявністю віртуальних комунікаційних, інформаційних, науково-технічних, соціальних взаємодій.

Список використаних джерел

1. Арнольд А.И. Цивилизация грядущего столетия: культурологические размышления [Текст] / А.И. Арнольд. – М.: Грааль, 1997. – 326 с.
2. Бердникова Э.Н. Виртуальные формы социальных коммуникаций [Текст] // Вопросы культурологии. – 2009. – № 10. – С. 42 – 43.
3. Бердникова Э.Н. Характеристика виртуальных свойств информации [Текст] // Электронные средства массовой информации: проблемы и перспективы развития: Материалы V Всероссийской научно-практической

конференції, 03 апреля 2009 г. – СПб.: СПбГУП, 2009. – С. 28 – 30.

4.Юзвішин І.Й. Інформаціологія або закономірності інформаційних процесів та технологій в мікро- та макросвітах Всесвіту [Текст] / І. Й. Юзвішин ; пер. з рос. С. І. Зайцева. – 4-е вид., випр. – Луганськ, 1999. – 203с.

В статье обосновывается тезис о том, что информатизация современного культурного пространства задает обществу новый размах циркуляции информации, обуславливает новый образ жизни и предъявляет человеку новые требования. Информатизация приводит не только к увеличению объема информации, созданию локальных и глобальных систем и сетей, баз данных и знаний, но и к формированию новой духовно-культурной формации современного человеческого общества.

Ключевые слова: *інформація, інформатизація культурного простору, виртуалістика, виртосфера, віртуальна комунікація.*

The article substantiates the thesis that the Informatization of the modern cultural space gives the company a new scope of circulation of information, leads to a new way of life and makes the person new requirements. Computerization not only leads to increased information, creation of local and global systems and networks, databases and knowledge, but also to the formation of a new spiritual and cultural formation of modern human society.

Key words: *information, Informatization of the cultural space, VirtualStore, virtosphere, virtual communication.*

УДК 130.2:378

В.П. Кубко

УДОСКОНАЛЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Аналізуються основні аспекти розвитку корпоративної культури вищих навчальних закладів України. Обґрунтовуються практичні рекомендації щодо напрямів і методів удосконалення корпоративної культури, створення її ефективної моделі як необхідної умови функціонування та трансформації вітчизняних вищих навчальних закладів.

Ключові слова: *корпоративна культура, культурний розрив, корпоративні цінності, підприємницький університет.*

Вищий навчальний заклад є своєрідним культурним феноменом, який має свої традиції, історію, ідеї та виконує культуротворчу функцію